

de Sterken e. a.

Den 22^{en} Augustus 1898 bezocht ik deze gemeente. Aan het "hotel van Andel" te Gorinchem, waar ik gelogeed was, liet ik mij halen met een rijtuig van Sprengers te Gleeuwijk. Het de pont, (die op de heele uren vaart van Gorinchem naar Gleeuwijk, en op de halve uren van Gleeuwijk naar Gorinchem) voer ik naar Gleeuwijk, waar ik werd opgewacht door den burgemeester, Baron Abulert, en door den wethouder Sigmund. Ik ging met deze twee heeren te voet naar het raadhuis van Gleeuwijk, dat ± 200 meter ligt van de aanlegplaats van de pont.

In het raadhuis woont de secretaris Stuifk Dalm; hij huurt zijne woning voor f 125.- van de gemeente. - Om hem eene geschikte woning te bezorgen heeft de gemeente alle beschikbare localiteit opgeofferd; het heele raadhuis bestaat nu uit ééne kamer, welke dient tot Raadszaal, burgemeesterskamer en secretarie. - Het gevolg daarvan is, dat de burgemeester ten raadhuize niemand kan ontrangeren, die hem persoonlijk wenscht te spreken, en daarvoor zijn eigen woning beschikbaar stelt. - Het behoeft geen betoog, dat hij dientengevolge minder op het raadhuis zit, dan ingewone omstandigheden het geval zou zijn, - en dan wenschelijk is. -

Omdat ik het niet wenschelijk achtte, dat ik met B. en W. zou zitten te praten in dezelfde kamer, in welke Klases de administratie van den secretaris en van den ontranger zou nazien, - verhuisde ik met B. en W. naar eene kamer in de herberg van Sprengers.

B. en W. deelden mij mede, dat in 1898 de armenverzorging nog gedeeltelijk door de gemeente geschiedde; op de begrooing was daarvoor f 400.- uitgetrokken. Men zou trachten in 1899 daaraan een eind te maken, door een convenant te sluiten met de bevoegde armbesturen, aan welke dan eene subsidie zou worden toegelegd.

De aanlegplaats voor stoomboten te Gleeuwijk, eigenaar van Fierhoven, - huurder Fop Smit, werd niet meer gebruikt. Fop Smit had de aanlegplaats verlegd naar Herkendam; - over de bruikbaarheid der aanlegplaats te Gleeuwijk was een proces hangende voor de Rechtbank te

de Herken c.a.

te Rotterdam tusſchen Top Smit en van Nienhoven.

Door het gemeentebestuur van Steeuwijk werd het sparen door schoolkinderen zeer aangemoedigd; door 103 kinderen van de school te Steeuwijk was op dit oogenblik $\pm$ f 1300 op spaarbankboekjes belegd. - Het vroegere hoofd te de Herken - een minder geschikt man, en sinds verwar- gen door een meer geschikt - had op zijn school het spa- ren niet aangemoedigd.

In de gemeente Steeuwijk is geen doctor; Steeuwijk wordt bediend door den doctor uit Waudrichem; de Her- ken door dien uit Herkendam; naar het schijnt zeer ten genoegen van de ingezetenen.

De burgemeester klaagde over het gemeentelijke politie- toezicht; omdat daarin, sinds bov. Mulder burgemeester is, daarin veel verbetering viel te bespeuren, heb ik den veldwachter niet tot verantwoording geroepen.

Steeuwijk wordt verscheurd door de politieke partijen; het is voor den burgemeester niet gemakkelijk om daar steeds tusſchen door te zeilen. Ik geloof, dat het hem op den duur wel zal gelukken. - De wethouder Sigmond nam ontslag als raadslid, en als wethouder, toen Mulder tot burgemeester benoemd werd; hij werd herko- zen als lid van den Raad en als wethouder. - Ik ge- loof, dat op dit moment de verhouding tusſchen den burgemeester en Sigmond zeer goed is, hetwelk ik toe- schrijf aan den tact van den burgemeester. -

De burgemeester en Sigmond vergezelden mij (in mijn rijtuig) naar de grens van Herkendam; toen ik, van Herkendam terugkomende, weer in de werken kwam, nam ik hen weer in mijn rijtuig. Wij reden toen langs de Rille tot aan de grens van de Herken en Alkervek.

Op mijne audientie te de Herken was niemand ver- schenen. De burgemeester had mij schriftelijk te ontbij- ten gevraagd; ten gevolge van den zondagsdienst had diens brief mij nog niet bereikt, toen ik zondagavond 21 Augustus, om 6.40 den Bosch verliet om mij naar ~~Waudrichem~~ ^{Gorinchem} te begeven.

Administratie van den ontvanger. De afsluiting van

de Herken c.a.

het journal bij kasopneming wordt niet door de en W. ge- tekend. Vergunningsrecht, op 30 April betaald, is eerst op 3 Mei geboekt.

Administratie ter secretarie. Aanwijzing van schutter- plichtigen geschiedt niet volgens de wettelijke voorschriften, met opmaking van een algemeene en een bijzonder rol- Register van beslissingen van de en W. in zake de hin- derwet vangt aan bij 1897.

Het bevolkingsregister is niet nauwkeurig; de bij- werking is achter; vooral blijkt dat bij de huwelijken, Personenklapper en huizenklapper zijn beide onvol- doende. Duplicaatgetuigschriften van woonplaats- verandering worden teuggesonden als bericht van vestiging.

Den 24 Mei 1902 kwam ik weer in de gemeente. Ik reed eerst van Gorinchem naar Steeuwijk; daarna langs de drie sluizen en Nieuwendijk naar Alkervek; vervolgens langs de Griesfunder steeg naar Lijſen; en vervolgens over Kipsdijk en Waudrichem terug naar Steeuwijk, van waar ik overwaar naar Gorinchem.

Van de pont werd ik ontvangen door den burgemeester met den secretaris; Klasens ging met laattgenoemd naar het raadhuis, terwijl de burgemeester en ik weer een kamer moesten betrekken in de herberg van Sprengers.

Ik begon daar met audientie te verkleent aan de raadsleden; met hen besprak ik in de eerste plaats het ellendig raadhuis, men wilde - zoodra men wach door de schuld kwam - het raadhuis verbouwen (de burgemeester wil liever het raad- huis verkoopen en een geheel nieuw bouwen; maar dan lijft men ruine over de plaats, waar het staan zal); het haerwondige raadhuis is daar althijt geweest; aansprakelijk- heid men in het huis eenige localiteit voor gemeenteluis ge- bureau; in 1897 kocht men het huis met een vrij grooten tuin. - Men zal steeds op den dijk moeten bouwen; zou men in den tuin, onder aan den dijk bouwen, dan zou men, ten gevolge van de huvel, een vochtig huis krijgen. - Vervolgens besprakten de raadsleden over het conflict met G. S. over de teyting van de onderwijzers jaarwedden. De raadsle- den, en naafnaals de bewaard grondig aan G. S. uiteen te

de Werken c. a.

zelen, en om, wanneer ze niet niet met de beslissing van
E. S. konden vereenigen, de beslissing te onderwerpen. Aan het
oordeel van de "Broom", E. S. zouden daarin niets verkeerds, of
oneerbiedigs zien. —

De raadsleden waren vrijwel over de heele gemeente ver-
spreid: ~~was~~ te Velle (643 inwoners) woonde van der Helk; te
de Werken (974) Baasbank, en vacante Sigmund; te
Steenwijk "Verkeind", waer burgemeester woonde (546) "Ver-"
haagen; te Steenwijk "Zaekind" = om en bij het Raadhuis
(481) van "Kruelien en van 't Sandt"; te "Dijk met Schans"
(235) wethouder van hangen. — Van hangen is van
goede familie; zijn vader was kolonel; hij ^{zelf} was onderofficier
verloor een oog, en werd fortificatie officier, wat hij mag is:
hij woonde op het fort "de Schans"; hij is ongehuwd. —

De bevolking neemt sterk toe; vooral aan de Velle; de
mensen gaan allen in den Biesbosch werken; ze hebben
steeds het heele jaar door goed werk, behalve in het late voorjaar (in
April en Mei).

Op 50 heerlijken misfehient dat niet gedwongen is. Arbeiders
brouwen janz; de boeren op latere leeftijd. —

Er is te Steenwijk een Israëlitisch kerkhof, al zijn er niet veel
Joden. Ziek dient tevens voor lijken uit Werkendam, Dussen enz.;
te Waalwijk hebben de Joden ook een kerkhof.

Een grote klachten over den afstand van het kantongerecht te
Zleusden, terwijl Gorinchem naast de deur ligt. — Ziek laatste
boekje van Zleusden verbeidt des middags, dan een uur; dan is
de zitting van het kantongerecht dillekijls mag niet afgeplo-
pen, en kunnen de mensen ~~worden~~ zien dat ze meer tehuis kom-
ten. Een Veldwachter ~~toer~~ over de heele gemeente; op volle pruit; drank
vraeger; nu niet meer; was vroeger polderbode; nu niet meer;
kan er moeilijk uitpriest worden; heeft reeds 25 jaren dienst. —

Zleusden staat den gevezen wethouder Sigmund
bestaat uit ~~rechter~~ met 16 kinderen, van welke twee
meisjes tehuis zijn, eene getrouwd is met luitent Couvel, en
een met notaris Zleusden te 't Hooge, een broer van den
voormaligen wethouder Zleusden van Woudrichem. —
Twee adams, van wie er een slenbaber is te Wriek, en een
op een handelskantoor te Dordrecht is geplaatst. —

de Werken c. a.

De arbeiders gaan veelal in Duitschland werken; ook gaan
er velen met adimmers mede, werken op groote werken —
zoo veel in het binnen- als in het buitenland. — De arbeiders
in den Biesbosch werken daar van maandag tot zaterdag; ~~worden~~
toe daar in heten; verdienen f. b. a. f. y. 's weeks; zonder kost

Goeren houden geen linchts; met meiden, die van f. 80-100
kosten. —

Eene visphers bevolking bestaat er niet; behalve enkele
mensen uit de Werken, die in het Beropsche veld gaan visph
en — s kroopen. —

Verbonden heeft in de Werken geen 10 fl. A.; heeft
veel gevonden onder Dussen en Werkendam; met 1200 fl. A.;
elf gevole boerderijen (van + 70 fl. A. elk), van welke er
10 onder Werkendam liggen, en 1 onder Dussen. — Du-
bliche verhuizing is uitzondering; verlenging van onder
handste pacht regel.

Wijlen wethouder Sigmund zorgde voor de straatverlichting
in de Werken en behastigde die; nu hij overleden is, zal de gemeente
daarvoor zorgen.

Den 18 April 1906 kwam ik weer in de gemeente: Ik reed er
van uit Gorinchem heen; later bezocht ik nog Almerik en Wer-
kendam, van waar ik naar Gorinchem terugkeerde.

Door den burgemeester met zijn twee wethouders werd ik aan de
aanloopplaats van de boek ontvangen; met hen ging ik eerst even
naar de secretarie, alwaar we slechts kort bleven, omdat er geen
reunite was in die eene kamer voor het administratief onder-
zoek van Verrijgh; en voor een onderbevel van mij met B. en W.
Het B. en W. oging ik dus meer naar de herbergkamer van
Sprenger, alwaar later zich nog een drietal gemeenteraad-
leden (W. Baasbank en nog twee anderen) bij ons verzeyden.

Op de eerste plaats was ik braderlijk weer op den onvoldoende
bestaand van het Raadhuis; de geldmiddelen van de gemeente
schijnen voorloopig nog niet toe te laten om in den bestaanden
toestand verandering te brengen; maar algemeen was men
van oordeel, dat, als er een nieuw Raadhuis kwam, dit op dezelfde
plaats als het oude moest komen te staan; al waren te Steenwijk
misfehient niet de meeste mensen, naar Gorinchem maeten.

de Werken e.a.

op zijn tijd alle ingepreken, en dan kunnen ze tegelijkertijd op de secretarie terecht, die boven op den dijk bij het veld staat. Gemeente eigendommen bestaan in ± 3 H. f. binnen dijks gronden land; andere landerijen heeft de gemeente niet.

De oude draaier veldwachter is weg; hij is thans barbaer en schierbaas; als veldwachter werd hij door een jongen opsduiter man vervangen.

In sleemijde worden de minste heervelijken gesloten; de bevolking bestaat daar vooral uit kleine boertjes; deze blijven dikwijls met broers en zusters bij elkaar wonen. — De Werken heeft veel van arbeiders, die met de aannemers mede op grote rivieren, veelal in het buitenland; de Kille gaf het thans nog al goed, vooral dewil dat er nog al veel werk is ten gevolge van alle zeebraken in Zeeland; de menschen verdienen buitengewoon hooge loonen.

De jonge Sigmund (de rechtshand) kwam na den dood zijner vaders bij zijn moeder te huis wonen; hij heeft een steenvaer in Sleerendakden; een jongere broer is student in Welft; eene ongetrouwde zuster krijgt een muziekopleiding in het buitenland; zij was een jr in Brussel, een jr in Parijs, en thans in Berlijn.

De straatverlichting in de Werken werd destijds door den oudsten Sigmund betaald; dat is nu veranderd; de gemeente zoekt daar nu voor, en doet nog eenige landaarsen bijplaatsen.

Na de opening van den blootmond is de waterstand op de Merwede met ± 30 c. l. verhoogd.

In Woudrichem is een kroonsche kerk met dito kerkhof; daar is de enige gelegenheid voor Katholiek in den heelen omtrek. Tijdens de oorlog kwam van de suikerfabriek te Werken dan koninkde pastoor uit Woudrichem in een expres gebouwde kapel te Werkendam de H. Elis lezen. — In Gorinchem is ook een kroonsche kerk; aan de Noordbrabantse zijde van de Slaas vindt men in Dussen de eerste kroonsche kerk.

Dr. Hijnlied uit Werkendam is gemeente-doctor voor de Werken in Kille; dr. Hijnlied uit Woudrichem voor Sleemijde.

De geheele streek raakt langzaam maar langzaam te veel bevolkt; de groote boeren verhuuren liever hun land in kleine stukken voor duur geld, dan hetzelfde te bebouwen; zij vinden dat voordeliger, omdat de menschen die stukken lang niet tegen el-

de Werken e.a.

kaar opdrijven, en feitelijk te duur pachten.

Den 30 maart 1910 kwam ik meer in de Werken; van uit Gorinchem had ik eerst Werkendam bezocht; ik ging later nog naar Woudrichem, van waar ik naar Gorinchem terugkeerde.

Sinds Struyck Dalme geen secretaris meer is van de Werken, werd het Raadslied naare behoven ingericht; het ziet er thans zeer goed uit: een raadsraad, een burgemeesterskamer en een secretarie; onder is een arrestanten lokaal, benevens een woning voor den veldwachter, met een zeer goed stuk land voor tuin en boomgaard. De veldwachter betaalt $\text{fl} 52$ huur; Struyck Dalme in den tijd $\text{fl} 25$, zoo dat gemeente met $\text{fl} 73$ bespaart, en daarvoor een zeer net raadslied heeft. De verbouwing had niet meer dan $\text{fl} 100$ gekost; voor meubilering had men $\pm \text{fl} 300$ uitgegeven. —

Welhouder van Woudrichem was niet verschenen; hij was ziek. — Raadslied Sigmund liet zich excuseren om familieomstandigheden; zijn tante, mevrouw de Vlerk uit Werkendam, was overleden.

Voor korten tijd is een zuster van Sigmund getrouwd met Dr. Hijnlied uit Werkendam; daar is nu nog maar een meisje te huis. — Van zijn enigsten broer komt niets terecht; hij was kort naer Mosario verhoeken, in de hoop een baantje te krijgen van vlieden; aannemer der groote havenwerken te die plaats. —

Aan de Kille is geen openbare school; de kinderen gaan naar de school te Nieuwlandijk, waarvoor aan gemeente $\text{fl} 15$ per kind vergoed wordt.

Voor den veldwachter is een levensverzekering gesloten; als hij komt te sterven, dan krijgt zijne weduwe $\text{fl} 1000$; — hij zelf krijgt dat bedrag, als hij 60 jr oud wordt. —

Deffloestmond verhogging werkt nadelig op den waterstand; in den regel loopt het water thans 0,20 l. minder laag of dan vroeger; bij hoog oppervlakt wordt doch veel hoger, en kan het verschil 0,70 tot 0,80 l. worden. Invloed van Westen of Zuid Westen wind is daarbij bevelikelijk gering; dat kan wel enkele e. l. l. schelen, maar meer niet. —

In den Kries hasch is het Kroondomein de grootste grond eigenaar, en dus tevens de meest ginkbesfeerde. — Arbeiderswoningen kosten, sinds de woningwet hervormingen

de Werken e.a.

open in het leven riep f 300 à f 500 meer dan vroeger. — Nuve 200 m wo-
thing, die thans f 800 à f 900 zal kosten, moet f 1.500 meer betaald worden.

Gemeente bezit niet meer dan 3 kl. t. grond, kweekvrienden; het
land ligt te laag om geteeld te worden; dat is ook niet noodig, want
sinds menschen gekweekt is graat de grond er prachtig. Om de 4 jaren
wordt het land gekweekt; dan worden de doode kweekvrienden door jonge stek ver-
vangen; dat zal per kl. t. is er dan dusfchen 3500 en 4000 stek nodig

De lijf lief uit Werkendam is armendoctor; een vroedvrouw
is er niet; vrouwen helpen elkaander niet; doer rekent f 7.50; dat
wordt al tijd betaald; gemeentebestuur neemt blijbaer, dat arme
vrouwen niet bevalen, dat menschen, die vermeerdering van familie
krijgen, niet tot de armlastigen behooren.

De Werken wonen de meeste armen; de menschen zitten er daar
het hardste voor; ze wonen daar gekweekt en hebben geen land;
hebben ze geen werk, dan hebben ze niet te eten. — De Sleunijf
waren de meeste menschen op hun eigen; hebben een eigen erfje,
een varken een geit; van daar, dat het hun betrekkelijk beter
gaat, en zij nooit werdelijke armen lijden. —

Van de 7 Raadsleden zijn er twee liberaal: Siegmund
(die niet naar de kerk gaat) en van der Stelt (die naar de
gereformeerde kerk gaat); de vijf andere Raadsleden zijn
antirevolutionair. —

Den 11 den Augustus 1915 kwam ik weer in de Werken
Van ritten Wasch reed ik er per auto heen; later bezocht
ik ook nog Woudrichem.

De heer Siegmund is daar nu bijna twee jr burgeme-
ter. Niettegenstaande hij liberaal is en vrijwel de gehele
gemeente antirevolutionair (van de elf raadsleden
zijn er 9 antirevolutionair, Cocuet is liberaal, terwijl
Breisfen als „wilde“ werd aangezocht) scheen mij zijn
verhouding tot de beide welbouwers heel goed. —

Welhouder van Kruipen (45 jaer) heeft mij een
byzonder geschichte van. Welhouder Slagmolen
zigt in Jaerwaken; hij is reuklijker en zal
het vernieuwde niet lang meer maken. —

Burgemeester heeft verhoudingen met den Graafps
commandant, Kolonel van Voorinck. De oorzaak

de Werken e.a.

daarvan kon hij niet in de stukken mededeelen; zij is de
volgende: Kolonel van Voorinck had uitgeput gedaan
die hij niet kon verantwoorden; o.a. had hij f 60. — gegeven
voor muziek bij de troepen. Hij wilde die gelden vinden op
de inhuurkiering gelden, en liet door een officier van
administratie een lijst van f 130 inhuurkiering gelden
aan den burgemeester ter bekeuring aanbieden, die daar
voor echter niet besteed waren geworden. De burgemeester
weigerte die lijst te bekeuren. Sinds dien tijd had hij
verhoudingen met de militairen: —

Gemeente ligt in de Hollandische waterlinie; als er
oorlog komt, dan worden de Werken polder, de Up-
pelsche polder, de Sleunijf polder gedeeltelijk, en de
Oude Wan geheel onder water gezet. Het water
maakt aan de inundatie sluis tot Woudrichem binnen
komen; voor de inundatie zal ± drie dagen nodig
zijn. — De huizen, die dan direct moeten worden
ontkruid, zijn allen met een wit kruis gekend;
het zijn er vele; te Velle ongeveer alle.

De gemeente is niet sterk met militairen bevoegd; 125 man
benevens de staf = ± 20 officieren

Secretaris ernstig berispt, omdat er zoec weinig in
het gemeente verslag staat.

Door het uitbrengen van krebben in de rivier, en het
verlanden van de baarhofpen gelegen rivier, is de
distantie van de woningen langs den dijk naar de rivier
veel op water geworden. Het ophalen van water uit de
rivier voor drinkwater kost daardoor veel moeite.
Wientergevalge slaan vele menschen, die langs den dijk
wonen, zekke wortelp ompen, liever dan een verre
weg te moeten gaan, om drinkwater uit de rivier
te ophalen. —

Den 14 Augustus 1919 bezocht ik per auto van uit Waal-
wijk de gemeenten de Werken, Alkerk en Sleunen.
De Raadsverkiezing bracht 5 nieuwe leden in den
Raad, waaronder 2 B. D. A. B. ers. De Raad bestaat
thans uit 7 antirevolutionairen, 2 neutralen en 2 socialisten.

de Werken e.a.

Het volk is ontreden, omdat er gebrek is aan woningen, vooral in de Werken; daaraan is de verkiezing van de 2 socialisten toe te schrijven. — Den W. begrijpen, dat het thans noodzakelijk is, den woningbouw van gemeentewege met kracht ter hand te nemen. Jammer, dat de Edeeren niet eerder het dat inzicht kwamen!

Het heele Raadhuis moet verbouwd; dan wordt meteen de woning van den veldwachter verbeterd, en kan er gezorgd worden voor voldoende ruimte tot bereijing van broodje. — Men zieh wel wat begen de kosten op; het bouwen is op het moment zoo duur!

De lijken uit Kille moesten vroeger in Hinderk begraven; de vereniging „Onderlinge Help“ eldwaar legde toen in Kille een eigen begraafplaats aan; gemeente betaalt daaraan f100.

Het drinkwater is over het algemeen goed.

Men verlangt algemeen hard naar een Nijles weekversch. keuring; die is in de Werken hard noodig.

Er heerscht geen armoede in de gemeente; het gemeentelijk subsidie aan het armbestuur (f1600.) is niet meer voldoende. Men heeft in den afgelopen winter geen steun comité gewild; met veel moeite is het echter gelukt, alle werklozen aan werk te helpen.

De ontworpen locaal spoorweglijn zal in Sleerwijk, aan het veer, haar eindpunt hebben. Werken en Wau. drijchen hebben er dan niet veel aan.

De hoofdleider der bolschevisten kreeg 1½ jr gevangenis straf; daardoor is de propaganda volloopig stop gezet. Het socialisme neemt sterk toe.

Er wordt thans weer herhalings onderwijs gegeven; een eens een landbouw- en tuinbouw cursus. W. K. K., hoofd der school te Werken en Wau geeft dien cursus, dan eens te Werken en Wau, dan weer te Sleerwijk of de Werken.

Er kwam in den laatste tijd in de gemeente nog al wat land te koop; het werd meestal gekocht door ingezetenen van de gemeente.

Wethouder Kamann is antirevolutionair; hij is manierenmaker; een vooruitgekomen werkmans; het was goed met hem te praten; hij is zeer vooruit strevend.

de Werken e.a.

Den 7 Juni 1924 kwam ik weer in de Werken. Ik had er eigenlijk in 1923 moeten komen, maar stelde mijn bezoek een jaar uit, omdat burgemeester Weinkenamp pas als zodanig benoemd was, en dus nog heelmaal niet georiënteerd.

In de Werken is woningnood; in Sleerwijk heelmaal niet. Men heeft een vereniging volgens de landarbeiderswet opgericht; de statuten zijn ter goedkeuring in den Raag. Men heeft een terrein van 80 are in optie; daarop wil men 4 à 6 landarbeiders zich laten vestigen.

Van de elf Raadsleden zijn er 6 antirevol.; 2 Nijles bond.; 1 Christ. Nijles; 1 S.D. N. S.; 1 Christ. Statelanders bond.

Van verdeeldheid, van partijchappen merkt men in de Raadsvergaderingen gelukkig niet veel.

De burgemeester kan het met de menschen goed vinden; men is bezig voor hem een ambtswoning van f12.000 te bouwen.

Hij is voor gemeente erg duur; twee van zijne kinderen bezoeken het gymnasium te Gorinchem; dat kost aan gemeente jaarlijks 2 x f700 = f1400.

Het elektriciteitsbedrijf gaat slecht; het gaf in 1922 een verlies van ruim f4200. — Het nood draakroep verhoogde men met ingang van 1 Jan. 1924 het schoon loon van f60 tot f60.40 voor licht.

Er was van den winter nog al werkloosheid; een commissie voor steunverleening liet de zaak in het honderd loopen. f3500 subsidie armbestuur is op van daar reeds verbruikt; in laatste raadsvergadering werd subsidie met f2000. — verhoogd.

In een Staten zitting had Statenlid Gijzen geklaagd over den toestand van den dijke aan de Kille, langs welken vele arbeiders wonen; hij wilde, dat subsidie werkverruiming door de Provincie zou worden gegeven, om den dijk te verbeteren. — Het W. en W. naar de Kille gereden; de dijk is werkelijk heel slecht;

de Werken e.o.

dere zal moeten verbeterd worden met opwind of
basalt, misschien met een paardenspad in het
midden. De materialen zullen duur kosten, veel
arbeidsloon zeker niet in, een subsidie vanwege de
Brevincie voor verbetering zal hier niet op
haar plaats zijn. — Het waterschap Het Kieunland
van Albena en de gemeente zijn hier de aangezekerde
lichamen om te helpen.

In gemeenteraadsverslag 1914 stond niets in; daarover in
1915 secretaris Vos ernstig berispt. In verslag 1923 stond
weer niets in; daarover secretaris Vos op nieuw hard
gevallen.

Het socialisme neemt eerder af dan toe. Het socialis-
tische Statenlid - Raadslid Spilken is een orthodoxe
gelovige man! Bij verkiezingen laat hij propagandista
maken voor het socialisme door en door, die
juist zo'n vriend misken - compositum is, als hij
helf.

de Werken e.o.